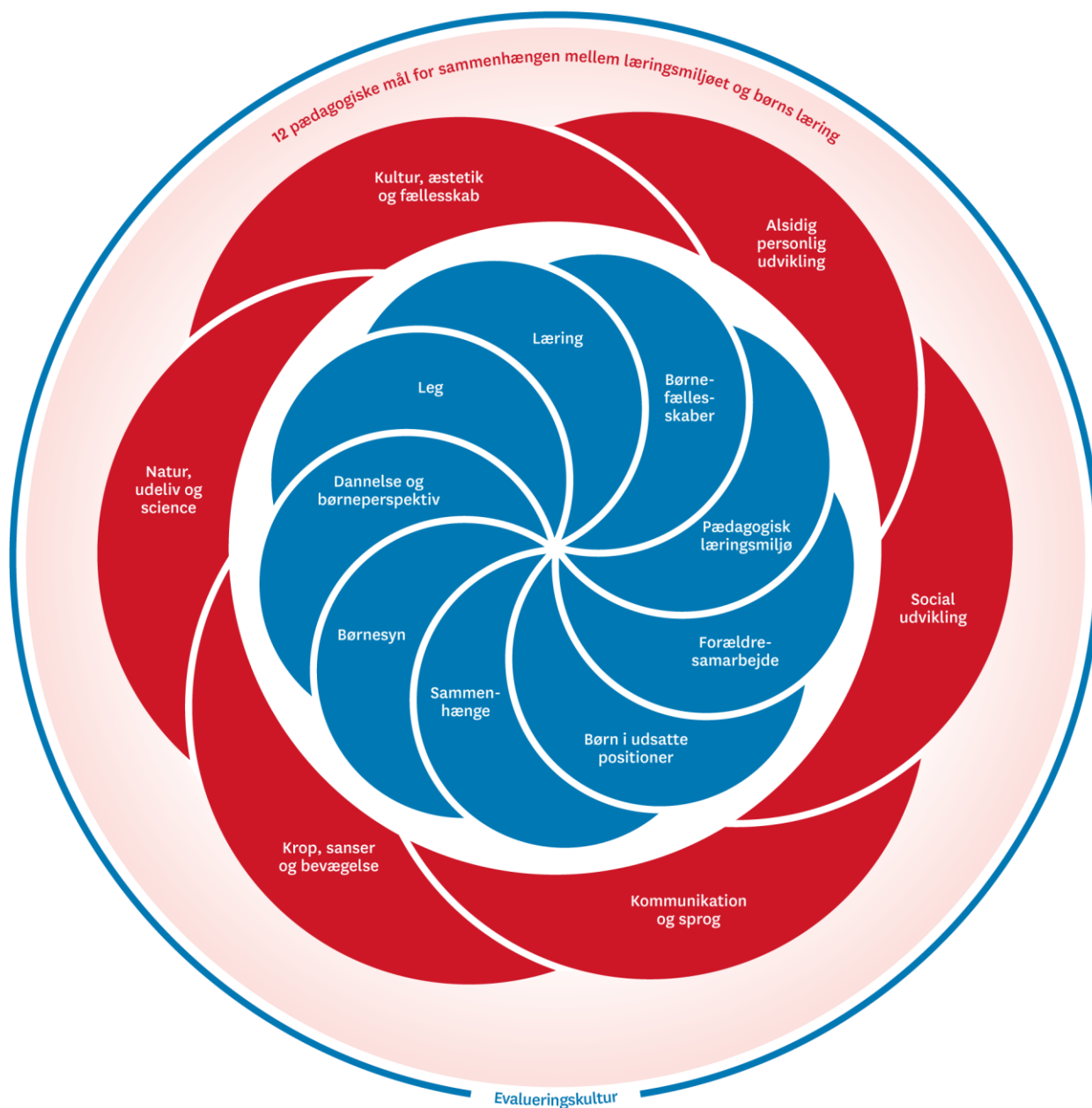

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Trylleskoven 2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede

formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor hen-

vises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Trylleskoven er en af 8 daginstitutioner der udgør område nordøst. Børnehuset Trylleskoven åbnede sine døre som kommunal daginstitution den 1. oktober 2021. Børnehuset ligger på Dyssevej 37 i Ågerup.

Børnehuset har en normering på 13 vuggestuepladser og 22 børnehavepladser. Vi er en institution der ligger tæt op af skønne naturområder og med gode muligheder for gode oplevelser. Vi er placeret tæt på skov, hyggelige gårde og med et skønt nærmiljø med bibliotek, kirke og plejehjem.

Når man kommer ind i Trylleskoven, træder man ind i midten af huset, hvor børnehaven er placeret til højre for indgangen og vuggestuen til venstre.

I børnehaven er der 2 rum, det første rum bliver brugt til kreative udfoldelser med mulighed for børnene at eksperimentere og øve sig i at anvende forskellige materialer. Derefter træder man ind i et større aktivitetsrum med tematiseret læringsmiljøer.

I vuggestuen træder man ind i et mindre rum hvor der både er mulighed for fysiske udfoldelser og for at opdele børnegruppen i mindre grupper. Derefter træder man ind i et større rum hvor der er tematiseret læringsmiljøer.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

I børnehuset Trylleskoven kommer vores børnesyn til udtryk gennem vores pædagogiske praksis og dagligdag med børnene og hinanden, hvor omsorg, tiltro og positive forventninger er vigtige elementer i vores børnehus.

I børnehuset Trylleskoven understøtter vi det gode børneliv, barnets ret til at være barn, til at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo. I Trylleskoven tager vi børnenes undren og spørgsmål alvorligt, vi giver tid og mulighed til denne undring, da det skaber udvikling og læring.

Børnene vil opleve at blive mødt af tillidsskabende voksne der skaber ro, tid og rum til at være barn. Voksne der drager omsorg og skaber nærvær for børnene, samtidigt med at de stimulerer og udfordre børnene.

I Trylleskoven bliver børnene støttet i at øve sig og skabe erfaringer med verden omkring dem. Dette gennem nærværende, opmuntrende og omsorgsfulde voksne der støtter og guider og skaber udviklingssvarende øvebaner for børnene.

Vi sætter særlig fokus på at børnene tager aktiv del i deres hverdag, at de gennem deltagelse i daglige gøremål skaber erfaring og opnår livsduelighed i verden omkring dem.

Dannelse og børneperspektiv

Det er en central del af Børnehuset Trylleskoven at børnene er medskabende og opnår læring og erfaring med den demokratiske proces.

Der arbejdes med øje for at hvert barns stemme bliver hørt, og at de har en oplevelse af, at deres stemme har en betydning i og for fællesskabet.

I Trylleskoven understøtter vi børnenes dannelse ved at støtte dem i at forholde sig afprøvende og nysgerrig til omverden og ved at give dem erfaringer med et mangfoldigt børne-fællesskab.

Vi har fokus på at børnene oplever at de blive inddraget og har indflydelse på egen hverdag. Vi inviterer børnene til at være en aktiv og medskabende del af deres hverdag. Dette indebærer at vi lytter til barnet, tager dem alvorligt og giver dem medbestemmelse.

Vi vægter at barnet mærker og har en oplevelse af "hvem er jeg ? " Dette ses eksempelvis når vi i en samling synger navnesangen, og alle børn bliver nævnt, både dem der er tilstede og dem der ikke er.

Ved samlingen får børnene også mulighed for at byde ind med sang ønsker. I vuggestuen gøres fx brug af artefakter for at gøre det muligt for alle børn, at deltage aktivt og have indflydelse på aktiviteten og indhold.

I Trylleskoven er der et særlig fokus på at dannelse også sker i hverdagens rutiner og gøremål. Her øver vi at vente på tur, når der skal vaske hænder, når man øser mad op på sin tallerken og når man hjælper hinanden i garderoben. Disse stunder vægter vi i hverdagen og øver os i at skabe en langsomhed omkring dem, da der skabes erfaring og læring.

Leg

I børnehuset Trylleskoven spiller legen en central rolle i hverdagen. Vi værner om legen og dens værdi. Vi har fokus på at skabe gode vilkår for leg, initiativer og børnefællesskaber. I børnenes leg sker der meget læring både socialt, sprogligt og i deres personlige udvikling.

Legen er også med til at skabe glæde, fantasi, engagement og spænding for børnene. Alle børn skal opleve at være en del af et legefællesskab, og derfor er den voksnes rolle i legen central. I Trylleskoven er de voksne opmærksomme på at veksle mellem at være den guidende, den observerende og den deltagende, for der igennem at skabe de bedste betingelser for legen.

Vi har både i vuggestuen og børnehaven indrettet tematiserede læringsmiljøer der inviterer til leg. Der er bl.a. indrettet et legekøkken, et område med biler og bilbane, et læse område og et legeområde der er skærmet for de børn, der har brug for dette. I børnehaven er der flere konstruktions områder som børnene er særlig optaget af.

I Trylleskoven har vi en legeplads der bliver brugt gennem hele dagen og børnene går gerne på opdagelse i den sammen med personalet. Legepladsen er fælles og det giver vuggestue- og børnehavebørnene mulighed for både at observere og afprøve sig selv i forskellige aldersmæssige konstellationer.

Børnefællesskaber

I Trylleskoven indgår børnene i fællesskaber med andre børn og voksne. I disse fællesskaber sker der både læring og udvikling for det enkelte barn, og erfaringer med at begå sig i et større fællesskab.

Relationer og venskaber er afgørende for et godt børneliv, og vi er optaget af at alle børn skal opleve at være en del af et fællesskab, og blive respekteret og lyttet til.

I børnehuset Trylleskoven skaber vi rammer for at alle børn er en aktiv deltagende del af et børnefællesskab. Der skabes rum for nye relationer, og muligheder for at lege på tværs

af alder og grupper. Vi har i Trylleskoven en fælles legeplads hvor vuggestuen og børnehaven leger sammen, da dette skaber gode rammer for både leg med ældre og yngre børn. På samme tid øves der at vise hensyn og hjælpe hinanden.

For at skabe inkluderende fællesskaber er der en opmærksomhed på, at vi giver plads til hinandens forskelligheder og på samme tid viser hensyn og forståelse over for hinanden.

I børnehaven forsøger vi gennem fælles aktiviteter, at have fokus på samarbejde, og hvordan man gennem samarbejde lykkes i fællesskabet. Det kan være faldskærms lege hvor samarbejde er i centrum, og hvor alles rolle er vigtig, for at lege lykkes.

I fællesskabet øver vi at sætte ord på egne følelser, så som vrede, ked af det, glæde og hvordan man aflæser sine venner og deres følelser. Dette sker gennem guidning af en voksen og i dialog med børnene.

I både børnehaven og vuggestuen arbejder vi med at have mindre børnegrupper i løbet af dagen, dette for at skabe rum for nye relationer og styrke eksisterende. I de mindre

grupper skabes der bedre betingelser for at alle børn bliver set, hørt og inkluderet i fællesskabet.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi skelner imellem det psykiske læringsmiljø og det fysiske læringsmiljø. Vi er nysgerrig på hvordan vi gennem egen regulering, kan hjælpe børnene med at regulere sig i legen, så de fx kan falde til ro i forbindelse med en konflikt eller udvise glæde og begejstring. Vi har en viden om at børn spejler sig/låner af de voksnes nervesystem og stemning, hvorfor det er vigtigt at vi er bevidste om vores stemning i rummet.

I Trylleskoven er de fysiske læringsmiljøer i udvikling og i en løbende proces. Vi bestræber os på at legeområder bliver tilpasset børnegruppens behov, udvikling og interesser. Der er fokus på det fysiske læringsmiljø, der ofte ændrer sig, da børnene enten efterspørger en særlig leg eller personalet erfarer at et område af stuen der ikke bliver anvendt. Vi har fokus på at skabe mindre læringsmiljøer på stuen der inviterer til fordybelse og leg. Om morgenen når børnene møder ind, er legezoneerne tydelige og materialer/legetøj er sat frem så legene kan gå i gang.

Vi er i gang med en proces med at indkøbe og skabe fysiske læringsmiljøer der stimulerer og inspirerer til leg. Der er fokus på opsamling af viden og skabe erfaring til at udvikle de fysiske læringsmiljøer. Vi arbejder med at børnene har medbestemmelse på de fysiske læringsmiljøer både inde og ude.

Der er om formiddagen særlig fokus på vokseninitierende lege, der er med til at understøtte børnenes udvikling, og med blik for, hvad det enkelte barn har behov for at skabe erfaringer med.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Det første møde med Trylleskoven for forældre og børn, skal være trygt og tillidsfyldt, derfor er det vigtigt at vi med det samme går i dialog og sammen skaber en tryk start.

I Trylleskoven holder vi en opstartssamtale med forældrene, her lærer vi familien bedre at kende og der er mulighed for forventningsafstemning i forhold til samarbejdet og den kommende indkøring. Vi planlægger sammen indkøringen ud fra det enkeltes barn og families behov. Vi afholder derefter en 3 mdr samtale hvor vi sammen med forældrene går i dialog om opstarten og hvordan vi sammen støtter og skaber de bedste betingelser for trivsel, udvikling og deltagelse i fællesskabet.

Vi vægter det tillidsfulde forældresamarbejde der tager udgangspunkt i den enkelte families behov. Vi er opmærksomme på, at forskellige familier har forskellige behov og at vi ønsker at møde forældre og børn ud fra deres behov.

Vi tilbyder årligt en trivselssamtale hvor vi tager udgangspunkt i dialogredskabet hjernen og hjertet fra Rambøll som anvendes i Roskilde kommune. Sammen med forældrene reflekterer vi over barnets udvikling og hvordan vi sammen kan møde barnet i dets nærmeste udviklingszone.

Vi anvender der ud over Aula hvor hverdags kommunikation og daglige beskeder mellem forældre og personalet sker. Dette skaber en sammenhænge mellem hjemmet og Trylleskoven. Det er også her ledelsen og personalet kommunikerer til forældrene gennem opslag der viser dagens pædagogiske aktiviteter.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I børnehuset arbejder vi målrettet med at skabe læringsmiljøer der er inkluderende og skaber deltagelsesmuligheder for alle børn.

Vi er opmærksomme på at familier og børn kan befinde sig i udsatte positioner. Børn kan befinde sig i udsatte positioner i større eller mindre grad og på samme tid kan udsathed se forskelligt ud hos det enkelte barn og familie.

Det kan eksempelvis være brug for en særlig sproglig indsats i en periode, for at understøtte barnets sproglig udvikling. Eller der er behov for en ekstra støtte til at trives i børnefællesskabet, til at mestre samarbejde, følelser eller konflikter.

Vi er opmærksomme på at tidlig indsats kan gøre en stor forskel i et barns livsbane, hvorfor vi har et tæt samarbejde med forældrene allerede fra vuggestue start. Ved evt. bekymringer om et barns trivsel og udvikling involverer vi den tværfaglige indsats i form af PPR (pædagogisk psykologisk rådgivning).

I Trylleskoven ønsker vi at skabe de bedste betingelser for alle børn, og derfor er der fokus på at skabe en organisering og pædagogiske metoder der støtter op omkring både det enkelte barn og hele børnefællesskabet.

I Trylleskoven kan det ses ved at

- Vi anvender piktogrammer der understøtter dagens gang og skaber tryghed og genkendelighed.
- Vi har en organisering hvor børnegruppen er inddelt i mindre grupper, særligt om formiddagen.
- Vi har en hverdag som er genkendelig og struktureret.
- De pædagogiske aktiviteter tilgodeser børnegruppens forskellige ressourcer og behov.

- Der er muligheder for at give børnene pauser og rolige aktiviteter

Vi har mulighed for at inddrage forskellige faggrupper, der kan vejlede og støtte op omkring udviklingsstøttende læringsmiljøer der tilgodeser alle børn.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe)

Da dette er første gang vi har maj børn, har vi kun gjort nogle spæde erfaringer med dette.

Vi har sammen med Roskilde Kommunes naturvejleder Laila haft et naturforløb der var særligt for de ældste børn.

Trylleskoven har et samarbejde med den lokale skole, Lindebjergskolen, hvor der arrangeres besøg hvor vi deltager sammen med de andre relevante institutioner i området.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Børnehuset Trylleskoven ligger i skønne landlige omgivelser med marker og skov tæt på. Vi har den lokale kirke og bibliotek og ikke mindst naturen der omgiver os.

Både børnehaven og vuggestuen nyder ture ud af huset hvor vi besøger de lokale gårde med dyr og hvor områdets skønne bakker bliver afprøvet.

Børnehaven nyder ofte de mere spontane ture der tager afsæt i børnenes ideer og behov. Ofte er disse ture præget af en lyst til at afprøve deres krop og få fri mulighed for løbe og udfoldelser. Vi har i huset overvejelser omkring at etablere et samarbejde med det lokale plejehjem, hvor vi vil besøge dem og skabe en positiv sammenhæng.

Da Børnehuset ligger på Dyssevej synes børnene det er sjovt at besøge dyssen, som både kan skabe glæde og uhyggelige historier.

I vores opstart som daginstitution inviterede vi lokalsamfundet til at byde ind med navne forslag til børnehuset. Dette for at skabe en fortælling om et fælles børnehus og for at Ågerup tog del i det nye hus.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Trylleskoven arbejder vi kontinuerligt med det fysiske læringsmiljø. Vi ønsker at sikre et fysisk læringsmiljø der er udviklende og skaber gode betingelser for børnefællesskabet.

I Trylleskoven kan det ses ved:

- At vi skaber fysiske læringsmiljøer i inddelte zoner, dette kan være en konstruktions zone med Lego. Og at vi skaber rum og plads til at udfolde sig i legen.
- At vi skaber rum i rummet, så børnene kan fordybe sig i legen og mindske forstyrrelser.
- At vi skaber alsidige miljøer der giver rum og plads til både fysiske udfoldelser og mere rolige områder
- At vores fysiske læringsmiljøer fremstår indbydende.
- At børnenes interesser og initiativer er medbestemmende i vores indretning.

I Trylleskoven er vi optaget af det psykiske læringsmiljø, og dens betydning for barnet udvikling og sensitivitet. Vi er opmærksomme på hvordan vi kommunikerer og bruger sproget i forhold til børnene. At vi skaber en omsorgsfuld og respektfuld måde at tale på, og at

vi italesætter måden, vi taler sammen på, som fordrer rummelighed for hinandens forskelligheder. Det er vigtigt at det pædagogiske personale agerer som rollemodeller for denne kommunikationsform.

Vi er opmærksomme på at det pædagogiske personale taler guidende og støttende, og en særlig opmærksomhed på ikke at anvende ordet nej men at være guidende og hjælpe barnet videre.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Trylleskoven mener vi at der ligger en vigtig opgave i, at vi bidrager til at børn udvikler et sundt selvværd, da det er med til at danne dem som person og have tillid til omverdenen.

Dette gør vi ved at tage udgangspunkt i barnets ressourcer og understøtte deres motivation til at udforske verden omkring dem. Vi ønsker at øge deres deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber og deres kompetencer til at sige til og fra i lege. Vi ønsker at fremme gå-på-mod og tillid og troen på sig selv og andre, dette gennem at stille passende alders og udviklingssvarende krav til det enkelte barn.

Vi bestræber os på at præsentere børnene for såvel genkendelig som for nye aktiviteter, hvor der læres og erfares. Både vuggestuen og børnehaven har samlinger i mindre grupper hvor der anvendes genkendelige sange, og hvor indholdet veksler mellem genkendelige aktiviteter og præsentation af nye lege.

I Trylleskoven kan det ses ved :

- At vi sætte ord på, og anerkender barnets oplevelser.
- At spejler barnets følelser og tilbyder et støttende og omsorgsfuldt miljø.
- At vi tilbyde mindre legegrupper hvor det enkelte barn får mulighed for at være på.
- At vi tilbyde mere voksen initiativrettet rollelege hvor der er mulighed for, at det enkelte barn, afprøver nye roller.
- At vi tilbyde lege med skiftevis høj og lav arousal under voksen guidning.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Trylleskoven er vi optaget af børnefællesskaber og generelt sociale fællesskaber. Vi har i løbet af dagen inddelt børnene i mindre børnegrupper, der tager højde for både at understøtte nye relationer og understøtte de eksisterende fællesskaber.

Vi er optaget af både at have fokus på en aldersopdeling af børnene men også fokus på at sammensætte grupperne ud fra ressourcer og nærmeste udviklingszone.

Vi understøtter børnene i at udvikle empati og relationer i både samlingen og i spisesituationer. Her er der særlig mulighed for at være opmærksomme på hinanden og vente på tur og spejle sig i hinanden.

I Trylleskoven er den voksne en rollemodel for hvordan man er i et fællesskab, dette ved ikke at være dømmende over for andre og taler respektfuldt og positivt om andre. Vi er inviterende og lyttende og deler begejstring og glæde med børnene.

Vi mener at fællesskabet, og de oplevelserne man har i fællesskabet er vigtige.

I Trylleskoven kan det ses ved :

- At der til samling er fokus på at vente på tur og at lytte til hinanden. At børnene fortæller om deres weekend eller oplevelser de har haft.
- At vi skaber fælles oplevelser i børnehuset, og vil på sigt også have oplevelser med både korte og længere ture ud af huset. Dette for at skabe oplevelser der samler børnegruppen.
- At der både i vuggestuen og børnehaven er fokus på den demokratiske dannelse, dette ved at have indflydelse på emner, ture og sange ved samling.
- At vi i børnegruppen italesætter vores forskelligheder, og at alle børn øver sig i noget og det skal der være rum og plads til.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Trylleskoven ved vi at sprog udvikler sig i fællesskaber med andre børn og voksne. Den sproglig udvikling understøttes af det fysiske læringsmiljø og af det pædagogiske personale der agerer som sproglige rollemodeller for børnene.

Vi ved at sproget sker i interaktion med andre. I vores vuggestue skabes der tid og langsomhed til at pludre, turtagning og samtaler. Der værnes om tid til fordybelse i samtalen og til at både at indtage lytte- og tale positionen. Og at det pædagogiske personale sætter ord på initiativer, følelser og handlinger.

Vi arbejder med, at det pædagogiske personale agerer som rollemodeller og som gode samtale partnere for børnene, dette gennem at stille nysgerrige åbne spørgsmål og at samtalen tager udgangspunkt i barnets interesser og lyst.

Praksis fortælling:

I Trylleskoven er vi med i et spændende projekt som hedder "Projekt Bogglad" med Roskilde bibliotekerne. Projektet skal være med til at stimulerer børnenes læselyst og skabe en naturlig tilgang til bøger.

Projektet indbyder til en demokratisk proces, hvor børnene er med til at vælge hvilken bøger der skal indkøbes. Vi har spurgt børnene hvad de synes er spændende at lytte til, hvilke billeder de kan lide og hvilke bøger der er sjove/spændende/ vilde, og udfra dette er bøgerne valgt. Dette oplever vi skaber spændende samtaler med børnene og lysten for børnene til, at udforske emner i andre pædagogiske sammenhæng.

I Trylleskoven kan det ses ved:

- At vi sætter ord på barnet handlinger, følelser og initiativer. Eks. " du leger med klodser" eller "du er glad " Barnet skal kunne spejle sig i den voksne både verbalt men også nonverbalt ved den voksnes ansigtsudtryk.
- At bøger altid er tilgængelige for børnene, herunder både sansebøger, billedbøger og højtlæsnings bøger.

- At vi synger sange med børnene både ved samling og ved barnets initiativ. Dette er særligt sange med fagter da det skaber mulighed for at alle børn kan deltage.
- At vi har ture ud af huset der giver fælles oplevelser og samtale emner.
- At vi arbejder med gentagelser, både i sangvalg, bøger og rutiner.
- At vi har fokus på at være nærværende ved måltiderne og skabe samtale miljøer der tager udgangspunkt i barnet.
- At små gruppestørrelser der giver større mulighed for at det enkelte barn at øve samtale.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Trylleskoven er vi optaget af, at alle børn oplever en fortrolighed med deres krop og sanser. Kroppen er grundlaget for børns deltagelsesmuligheder i mange forskellige fællesskaber, og den motoriske sans og de andre sanser (lugte, smage, høre og syns-sansen) har betydning for barnets motoriske udvikling.

I Trylleskoven tilbydes læringsmiljøer der har fokus på den fysiske, såvel som den sanselige del, der giver erfaringer med kroppen.

Der bliver både på legepladsen og inden for skabt rum til at udfolde sig både motorisk men også skabt sanselige oplevelser hvor kropslige erfaringer bliver dannet.

Vi har siden opstart i oktober ikke haft legeredskaber ud over 2 gynger og en rutsjebane på vores legeplads. Dette da den skulle rives ned og vi afventer en ny spændende legeplads. I perioden med få legeredskaber har børn og personale haft en unik mulighed for

at skabe nogle alternative rammer og stimulerende læringsrum. Vi har særligt oplevet at børnene har eksperimenteret med deres krop og brugt deres sanser på nye måder.

I Trylleskoven kan det ses ved :

- At vi har fokus på det pædagogiske personales kropslige udtryk, da der er læring for barnet i at aflæse og mestre andres udtryk. Der er særlig fokus på at der er sammenhæng mellem vores talte ord, stemmeleje og vores kropslige udtryk.
- At der på børnenes initiativer ofte bliver skabt forhindringsbaner både indenfor og udenfor. Her guider det pædagogiske personale børnene til at udfordrer deres kroppe.
- At vi bruger sang, rytmik og dans i vores hverdag, da det skaber glæde og fællesskab hos børnene.

- At vi lader børnene eksperimentere med deres sanser både på legepladsen og indenfor. Der bliver leget med vand og mudder på legepladsen, vi graver store huller og bliver trætte i kroppen og vi mærker limen som klister og vandet der løber.
- At vi har fokus på rolige stunder, hvor kroppen kommer i ro og hviler. Vi oplever, at ikke alle børn har lige nemt ved det, og der bliver inviteret til flere måder at komme i ro på. Nogen med et stykke legetøj og andre sidder op med en bog. Dette da alle børn kommer med forskellige erfaringer
- At vi oplever særligt måltidet er en sanselig og kropslig oplevelse for mange børn. I børnehaven bliver der talt meget om hvordan maden smager, konsistensen og det visuelle. I vuggestuen er det ofte en kropslig oplevelse da de sanser med hele kroppen når de spiser.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Trylleskoven er vi meget udenfor, vi bruger vores legeplads og er i naturområdet omkring os. Naturen omkring os giver os mulighed for at have spontane opmærksomhedsoplevelser på ”noget” i naturen.

Naturen giver mulighed for at bruge sine sanser, vi mærker vejrskift og skaber erfaringer med hvad årstiderne kan byde på. Vi er ude i alt slags vejr og årstiden skaber inspiration til hvad vi laver udenfor. Naturen giver os mulighed for at sanse, og mærke hvad der umiddelbart er, vi kan høre vinden suse i træerne omkring os, vi kan se alle de smukke grønne farver og bliver påvirket af naturens stemning.

Vi ser naturen som en naturlig del af hverdagen i Trylleskoven, og ser naturen og udelivet som en naturlig del af barnet udvikling med sanselige oplevelser som vi ønsker at tilbyde børnene.

Vi har i Trylleskoven en eksperimenterende og undersøgende tilgang til natur og science. Vi anvender vores legeplads og lokalområdet hvor der er skov og vandhul.

I Trylleskoven kan det ses ved:

- At vi arbejder med spireprojekt, hvor vi sammen med børnene oplever hvordan vi gennem vanding og sol kan få planter til at gro.
- At vi har med de ældste børnehavebørn haft et samarbejde med Boserup naturcenter, hvor vi har haft besøg af naturvejleder og der er blevet tilrettelagt et forløb i naturen.

- Vores aktiviteter i både børnehave og vuggestue følger årstiderne.
- Vi har lavet flere eksperimenter, vores børnegruppe har særligt været optaget af vulkaner, og vi har selvfølgelig lavet vores egen vulkaner.
- Vi anvender iPad til at finde viden og oplysninger sammen med børnene. Vi finder det spændende at opdage og lære med børnene.
- Vi støtter op omkring at børnene gå på opdagelse i naturen på egen hånd. Der bliver lavet mini zoologiskhave, der bliver samlet pinde og hoppet i vandpytter.

Vi mener børn skal opleve naturen både på egen hånd men også med en guidende voksen der kan præsentere viden og udvide mulighederne for at være i naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Trylleskoven er vi ved at opbygge traditioner der skal markere hele året. Vi ønsker at skabe erfaringer for børnene med fællesskaber der er forbundet med højtider og traditioner og som kan invitere til kreative udtryk.

Vi ønsker vi at skabe traditioner som er forbeholdt børnegruppen som skal skabe samhørighed og sjove minder. Men også større arrangementer der inviterer til at skabe sammenhæng mellem hjem og Trylleskoven.

I Trylleskoven er vi også optaget af at tilbyde et æstetiske miljø, der fremstår indbydende. Dette betyder ikke at vi ikke kan lide rod, for det hører sig også til. Men vi ønsker at vores læringsmiljøer fremstår indbydende og overskuelige for børnene. Vi har fokus på at personalet om morgen skaber nogle indbydende og tydelig miljøer der inviterer til leg og fællesskaber.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi er som nystartet institution ved at etablere en systematisk evalueringskultur. Vi har arbejdet med en begyndende evaluering på vores personalemøder hvor vi som personalegruppe har øvet os og skabt erfaringer med ”Redskab til selvevaluering” her har vi arbejdet med ”Skema til handling” og vi har arbejdet med vores pædagogiske grundlag hvor vi har reflekterede alene men også afdelingsvis.

Dette vil vi fortsætte med at skabe erfaringer med og øve os i at anvende. Vi har skabt gode erfaringer med observationer og dette ønsker vi at systematisere mere fremadrettet.

Vi vil på stuemøder have et fast punkt hvor vi evaluerer på praksis og anvende Skema til handling, der vil sikre dokumentation og refleksion af vores evaluering.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil evaluere ved personalemøder, hvor vores løbende evaluering på stuemøder skal danne grundlag for vores evaluering af den pædagogiske læreplan.